

endda ikke fik sit pas tilbage, men kun en slags kvittering, en seddel med tilladelse til at tage med banetoget til Rom. Midtvejs under farten måtte denne seddel fremvises, først udenfor Rom erholdt vi passene tilbage, og nu måtte vi gennem den danske konsul søge at få opholdskort, men inden dette lykkedes, hengik der næsten en uge.

Rom – hvem just de fremmedes besøg er en så stor indtægtskilde – synes aldeles ikke at tænke på, at her skulle netop alt gøres for at lette besøget for den fremmede. I den gamle Café Greco, hvor konsulen for Danmark, Sverige og Norge, min ven Bravo boede, fik jeg et par værelser for mig og min unge rejsefælle, og nu gik vi ud i den store stad, som var mig så kendt og hjemlig. Jeg genså og kunne vise Collin alle de kendte herligheder, ikke meget havde forandret sig, siden jeg var her sidst. Man talte imidlertid meget om usikkerheden på gaden, om mord og plyndring, men heller ikke denne gang fornemmede jeg i virkeligheden noget dertil.

Den norske forfatter Bjørnstjerne Bjørnson (1832-1910). Han fik sit gennembrud med bondefortællingerne "Synnøve Solbakken" (1857) samt den bog, som H.C. Andersen nævner, "En glad Gut" (1860), hvor han lod samtidens bønder fremstå som efterkommere af sagatidens mennesker. I H.C. Andersens "Psyken" (1862) kan man læse: "I en udkant af Rom lå et af kunstnere besøgt osteri, bygget ind i ruinen af et gammelt badekammer; de store, gule citroner hang mellem det mørke, glinsende løv og dækkede en del af de gamle, rødgyldne mure; osteriet var en dyb hvælving, næsten som en hule ind i ruinen; en lampe brændte derinde foran Madonna-billedet; en stor ild blussede på skorstenen, her blev stegt, kogt og braset; udenfor, under citron- og laurbærtræer, stod et par dækkede borde".

Ruiner, kunstschatte, kirker og haver blev besøgt, venner og bekendte ligeledes. En af de allerførste var vor landsmand Küchler, nu "Pietro", munk i klosteret oppe på kejserborgens ruiner. Med tonsur og sin grove, brune munkedragt kom han mig i møde, omfavnede og kyssede mig. Det fortrolige "du" lød atter fra hans læber. Han førte os til sit atelier, et stort værelse med den dejligste udsigt over orangetræer og roser, ud mod Colosseum, ud over det åbne land til de maleriske bjerge.

Jeg var glad ved at samles med vennen og over den herlige udsigt. "Her er mageløst dejligt," udbrød jeg. "Ja, her skulle du også blive, leve i fred og Gud," sagde han med et stille, venligt smil, hvori der lå alvor. Men jeg svarede raskt: "Et par dage kunne jeg blive her, men så må jeg afsted, ud i verden igen, leve i den, være i den." Küchler arbejdede på en kopi efter Domenichino, bestilt af grosserer Puggaard i København. Pengene derfor tilfaldt naturligvis klosteret.

Den norske digter Bjørnstjerne Bjørnson var i Rom. Her skulle jeg gøre hans bekendtskab: jeg havde ikke set ham, ikke været sammen med ham før. Der var gået en tid hjemme i København, før jeg havde læst denne begavede digters arbejder. Flere havde sagt, at hans bøger slet ikke ville falde i min smag. Det er bedst, mente jeg, selv at prøve det, og jeg læste hans fortælling: "En glad gut". Det var som jeg stod på fjeldet i den friske luft, i dufte birkeskov. Jeg var henrykt og for straks i alle dem, som havde sagt til mig, at Bjørnson ikke ville falde i min smag. Jeg sagde dem, at det var en fornærmelse mod mig, og at jeg var forundret over, at man kunne tro, at jeg ikke skulle have tanke og hjerte for en virkelig digter.

Nu mente og udtalte en og anden, at Bjørnson og jeg i vore personligheder var hinanden så modsatte, at vi straks ville støde mod hinanden. Da traf det sig – kort før min afrejse fra København – at jeg på anden hånd blev anmodet om at tage nogle bøger med til ham fra hans hustru. Jeg gjorde det gerne, og ved mit besøg hos hende udtalte jeg hvor kær hendes mand var mig som digter, og jeg bad hende skrive til ham, at han måtte være elskværdig mod mig, når vi mødtes, thi jeg ville holde af ham, vi måtte være venner. Og fra det første møde i Rom og til denne time var han mig deltagende og god, han var "elskværdig", som jeg bad og ønskede.

Skandinaverne havde bestemt en fest for vor konsul Bravo i en landlig udkant af Rom. Jeg har givet et billede af stedet i mit eventyr: "Psychen." Festen var også for mig, som nu fjerde gang kom fra Norden og besøgte Romerstaten. En smuk sang af Bjørnstjerne Bjørnson blev bragt mig:

Vor luft er meget mindre lys,
Vort hav har meget mere gys,
Vor skov har ej den palmepragt
Som sydens, er der sagt.
Men nordlys over natten flyer,
Og skoven hvisker eventyr,
I havets gang
Er efterklang
Af fædres sejrssang.

Fra hine eventyrets land
Du bærer bud, du vandringsmand,
Om vinterdrøm med nordlys i
Og skovens spøgeri.
Ja, om et sted så højt mod nord,
At folk og dyr tilsammen bor.
Og mindste strå
Kan tale så, at børn det godt forstår.

Hvor himlen selv i venlighed
Som juletræ sig bøjer ned.
Og alt går sammen, som i Gud –
Derfra du bærer bud!

Du kom i Roms sciroccoluft
"Med bøgeløv og birkeduft",
Med melodi
Og trylleri
Fra Nordens fantasi.

Du ville se, om vi har gemt
Den barnelyre, du har stemt,
Og om den toner sødt, selv når